

DÉLMAGYARORSZÁG

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

78. évfolyam, 251. szám
1988. október 20., csütörtök

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Reformra szorul a szakmunkás- képzés

Szegedi tapasztalatok

Hatszáz elsőéves szakmunkástanuló kezdte meg elméleti és gyakorlati tanulmányait a 624-es számú szakmunkásképző intézetben, Szegeden. Ki-kí milyen szándékkal, reménnyel indult neki a három évnek? Mi motiválta a gyerekeket, hogy ilyen vagy olyan szakmában szerezzék meg a végzést bizonyító oklevelet? Szülői gondoskodás, vagy sugalmazás indította-e fodrász, kozmetikus, asztalos, vagy nyomdász pályára őket? Mind megannyi kérdőjel, és megírandó téma. Most Bórcsók Lászlóval, a „hathuszonégyes” intézet vezetőjével a tantestület, az igazgató gondjairól, a tanulók, a leendő szakmunkások jövőjéről, a szakmunkásképzés anomáliáiról írunk, a teljesség igénye nélkül. Egy-egy olyan kérdést villantunk fel, amelyek talán nemcsak erre az intézményre lehetnek jellemzők.

Az igazgató asztalán papírhalmazok. Kimutatás, feljegyzés, kérelem, tanterv és órarend, ezeket rögzítő papírhalmazok. Augusztus óta még alig, sőt, egyáltalán nem végezhetett pedagógiai munkát az intézmény vezetője. Az adminisztráció koránt sem önként vállalt kötelező borzalmi magas hullámokat csapnak a mai napig. Az oktatási törvény deklarálta az iskolák önállóságát ugyan, így saját működési szabályzat alapján is működhetnek ha... Mert az újabb és újabb központi rendeletek menetközben módosíthatják, és módosítani kell azokat. Példaként röviden egy módosítás stációját: a tervezetet — a leendő végleges — egyeztetni kell a Kioszszal, az érdekelt szövetkezetekkel, vállalatokkal, a szülői munkaközösséggel, az iskolai diákbizottsággal, az iskola KISZ-bizottságával, a tanulók szakszervezetével, a nevelőtestülettel. A módosított szabályokat ezután már „csak” a felügyeleti szervnek, a megyei tanács művelődési osztályának kell jóváhagyni. És ha a procedúra végfelé újabb módosítást rendel el az illetékes (?) akkor lehet előről kezdeni.

Az iskola feltételei — ahogy mondani szokták — adottak hozzátevé — mint ahogy a lehetőségek is. A 900 főre tervezett épületben közel 1400-an tanulnak (!) Ezt természetesen egy műszakban nem lehet megoldani. Ezért aztán a hónap minden második hetében reggel 7-től este 8-ig teljes „üzem” az intézményben. Műszaki tantárgyakat oktató tanárt már lasszóval is nehezen lehet fogni. És régen nem igaz az, hogy az iskola jobban meg tudja fizetni őket, mint volt vállalatuk. Ruháipari üzememléket három éve keresnek. Egy elektromérnök most lépett vissza, valószínű, hogy vállalatát bérlet felértékelte. Ha már korábban említésre került az önállóság, akkor azt is megemlíthetjük, hogy kedvezőbb bérfeltételeket teremthetne, ha az intézmény önálló bértörzsgazdálkodással rendelkezne. Az, hogy olyan a szakmunkásképzés, amilyen — csak a vállalatok jóindulatától függ. Mert szerencsére vannak még olyanok, akik kisebb létszámú csoportokat fogadnak, tanműhelyeik ajtajait nyitva tartva segítenek, és nemcsak ők, szövetkezetek is.

Természetesen felmerül az a kérdés, annyit és olyan szakmunkásokat képeznek-e, akik a választott vagy választott szakmában el tudnak helyezkedni? Mert a jó szakemberekre szükség van. A legutóbbi adatok is bizonyítják, száz végzett tanulóra — ifjú szakmunkásra — 108 munkahely vár. Persze az egyelőre csak idea, hogy mindenki olyan munkahelyen tud majd elhelyezkedni, ahová a papírja jogosítja.

Ehhez a gondolathoz ismét egy példásor. Az egyik szegedi szövetkezet megkezdte az iskolát, indítson számára szakmunkásokat nevelő osztályt. Egy félév sem telt el, kiderült a cégnek profilt kell változtatni, tehát a célzott képzés kudarcba fulladt. A mai állapotokra jellemző, ha ez év márciusában a vállalat bejelentette igényét, milyen szakmunkásokra lenne szüksége, akkor az 1989-ben felvett tanulók 92-ben végeznek majd, és addig hány-szor, milyenféleképpen módosulhat majd az iparszükséglete, a termékszerkezet. A hosszú tervezési folyamatok buktatói közt aztán elvész a szakmunkástanuló vagy a fiatal szakember. Be kell vallanunk, hogy ma számtalan nagyüzem számára egyelőre csak jól betanított munkás kell. Szakmunkásokra elsősorban a szolgáltatások területén van szükség, így a betanított munkát emelték szakmunkás-színvonalra, és ezt oklevéllel is bizonyítjuk. Még egy adalék: ma halvány fogalmunk sem lehet, milyen lesz a magyar, Szeged, Csongrád megye jövőbeni munkaerőpiaca, igénye.

A tanteremhiány, az elavult kamaszkort is elhagyott tantervek, tankönyvek nem segítenek. Mint ahogy az sem, hogy úgy kell kezdeni egy tanévet — 1988! —, hogy 22-féle tankönyv az évkezdésre meg sem érkezett. Így aztán rengeteget kell oktatónak a nehezen megszerzett szakmai iroda-

lomból beépíteni óráikba úgy, hogy azt le kell diktálni és íratni.

Beszélgetőpartnerem szelletes példával illusztrálta a mai szakmunkásképzés helyzetét. Olyan lóhoz hasonlított, amit ötven hajtának, és közülük egyik sem eteti. Tanulságképpen felsorolom a „hajtókat”: az intézményt fenntartó város, az általános felügyeletet ellátó megye, a közismereti tárgyakat gondozó pedagógiai intézet, a szakmai felügyelő Országos Pedagógiai Intézet és az Ipari Minisztérium. A felsorolásra persze nekem is eszembe jutott egy közmondás, miszerint: közös négy-lábú patásnak...

Jó ötletek azért akadnak ott, ahol a felvillantott problémákat nap mint nap átéljük. A számtalan szakma — mintegy 200 — szerteágazó bogait lenyesegetve kevesebbet kéne tanítani, de szélesebb, általános alapokon. A hároméves képzést két részre bontani úgy, hogy a tanulók a második év végén alapvizsgát tennének. Ezzel felváltva azt, hogy aki át tudja „ugrani” a magasra tett tudás mércéjét, a hátralevő utolsó évben a legmagasabb igényeket is kielégítve tanulja meg szakmáját. És akkor nem egy szakmunkás-oklevéllel a zsebében, egy betanított munkásnak elegendő tudással kezd első munkahelyén. Ne legyen az iskola és az ügynevezett nagybetűs élet között feszültség. Ma már az iskolában jelentősen differenciálják a tanulmányi eredményeket, amikor ösztöndíjat osztanak. De a végzős négyes, ötös osztályzatokat elért tanuló ne mondassa: „Érdemes volt hajtanom”? Nem lesz több a bérem, mint akit éppen csak átengedtek a vizsgákon!

A tudás, a tanulás, a szakmai ismeretek leértékelődtek — mondogatjuk. Ha a felsoroltak presztízsét visszaszerezni, minden biztonnal javulna a tanulási morál, a szakmai tudás. Ehhez azonban korszerű tankönyvek, tantervek, tanműhelyek kellenének. És, arra lenne szükség, hogy ne csak az iskolák erőfeszítéseit vegyük tudomásul, hanem azt is, hogy a legjobb szakmunkásokat váró és kérvő vállalatok — érdekelték legyenek ebben. Ehhez természetesen a régen ígért bérreform is beletartozik, hogy végzős szakmunkásaink valóban szakmunkások legyenek, hogy összhangba kerüljön meghirdetett reformunkkal az általános és szakmai képzés, mely egy célt szolgálhat, jövőnkét.

Czakó János

Kedvezményes kombájnvásár

Árkedvezményt ad az Agrotek Mezőgazdasági Termelőszköz-kereskedelmi Vállalat a DON 1500-as típusú szovjet gyártmányú kombájnról azoknak a mezőgazdasági üzemeknek, amelyek november 1-

jeig előjegyzik ennek a géptípusnak a vásárlását. Ebből a kombájnból az ideig betakarítási munkákban 25 vette ki a részét, s a tapasztalatok igen kedvezőek.

Országos ifjúsági konferencia lesz

Szombaton 1 millió 300 ezer szervezett fiatal dolgozó és tanuló nevében 310 küldött tanácskozik az ifjúsági szakszervezeti munka megújításáról, a fiatalok élet- és munkakörülményeiről az országos ifjúsági konferencián. Az országos értekezlet célja, hogy a küldöttek állást foglaljanak az ifjúság helyzetéről, az ifjúsági szakszervezeti munka megújításának mikéntjéről.

Az MSZMP PB és a SZOT elnökségének találkozója

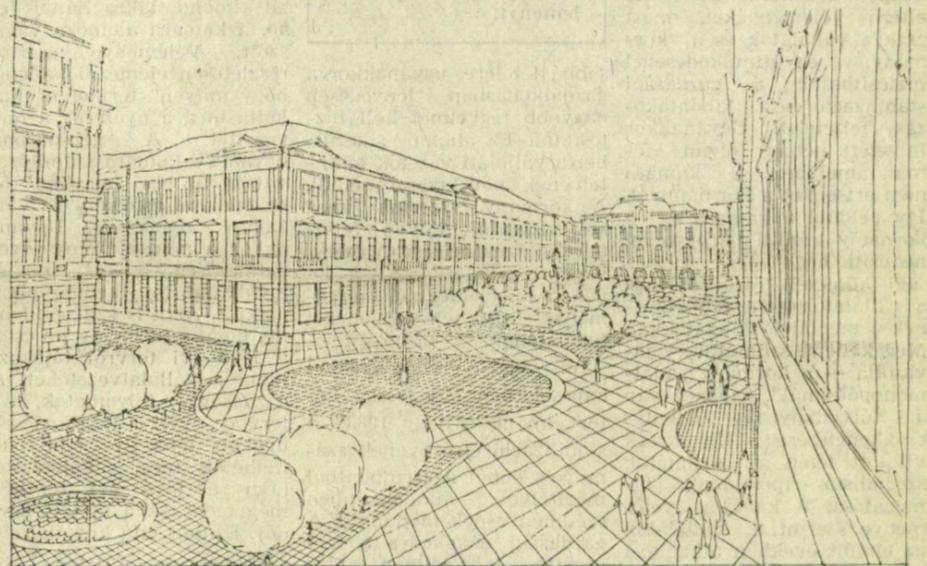
A társadalmat érintő egyes kérdésekről, és a szakszervezeti mozgalom megújulásával kapcsolatos elképzelésekről folytattak megbeszélést szerdán a SZOT székházában az MSZMP Politikai Bizottságának és a Szakszervezetek Országos Tanácsa elnökségének képviselői.

A találkozón a Politikai Bizottság tagjai közül részt vett Grósz Károly, az MSZMP főtájtára, Berecz János és Németh Miklós, a KB titkárai, Pozsgay Imre államminiszter. Jelen volt elképzelésekről folytatott megbeszélést szerdán a SZOT elnökségét Nagy Sándor, a SZOT főtájtára, Csikós Pál és Solyom Ferenc, a SZOT titkárai, valamint Kovács László, a Bányaiipari Dolgo-

(Folytatás a 2. oldalon.)

Tegyük „irattárba”?

Változatok egy térre



Egy tervvariáció az ötből: Fekete Zoltán és Tarnai István javaslatára szavazott (A tervek péntekig tekinthetők meg a kiállítás legközelebb látogatója az első na-Technika Házában.)

„Nagy meglepetéssel olvastam és láttam a Klauzál térre utaló gondolataikat. Szép a fejlődés, a látvány ápolására való törekvésük. de vajon jól választották-e meg az időpontot? Akkor, amikor az egész ország anyagi gondokkal küzd... Végtelen csodálkozom, hogy tudtak ilyen „jól” időzíteni? Miből vonják el azt a több tízmilliót, amibe ez a munka kerülne? Nagyon sok helyen jó lenne, ha legalább egy nyomon, egyalogosan, sár nélkül el lehetne menni, és volna imitt-ammott villany! A buszmegállóknak lenne egy-egy pad, hogy a sánták, öregek le tudnának ülni, mikor 15–20 percig, esőben-sárban kénytelenek ott állni a megállóban. Határozottan ellene vagyok sok-sok ezer szegedi dolgozó nevében. Tegyük irattárba jobb napokra, és azon törjük a fejünket, hogy lehetne minél hamarabb kismászni ebből a borzalmas helyzetből.” Olvasnátlan aláírás.

Az idézett levelet egy kiállítás megnyitójára idéztük kézbesítették: a Technika Házában a Klauzál tér jövőjével kapcsolatos építészeti ötletpályázat tervei, a kettőjeit mutatták be öt variációban. A névtelen levélről kérdése másokban is megfogalmazódhat, ne hagyjuk hát választ nélkül. Időszórú-e hát a Klauzál tér átépítése éppen most?

Közlhetne pénznek, hogy indokolatlan luxuskidadásokat engedhetünk volna meg magunknak. Most sem ilyen időköt élünk. De remélhetőleg olyan periódusok sem várnak ránk, amikor lemondhatnánk a kritikus szorítások föllazításáról. Ha nem akariuk hát, hogy a város szívének megkopott, agyonhasznált autókkel rendszerint túlszűfolt, zajos és egészen teljesen levezőű terén a burkolat a közvilágítás, a közművek állapota tovább romoljon. Javananak szeretnénk gazdagítani Szeged egyik legkaribteresebb, mediterrán városokát idéző — s néhány zavaró építészeti részlet kivételével — egyszerű hatású terének hangulatát, akkor a beavatkozással nem késlekedhetünk tovább. Az előzőekben sorolt szakmai érveket megerősíteni látszottak azok a vélemények, melyek az öt tervvariáció nyilvános vitáira kedden délután hangzottak el. Jórészt a „csak” érdeklődő s minden bizonnyal lakóhelyük révén érintettek előadásában. (A Klauzál tér névtelen tájékozó tervei természetesen közvetlenül érinti az ügy, ám igazából nem lehet iránta közömbös egyetlen szegedi sem.) Érdekes módon ugyanis a fórumra azok mentek el, akik egyetértettek a járműforgalom erőteljes csökkentését vagy teljes kitiltását ajánló tervezőkkel, s mindazokkal, akik a sétáló Belváros” és központi fekvésű terén a funkcióváltást szorgalmazzák immár évek óta — építészeti kertészeti esz-

P. K.